

SAKSBEHANDLER
Martine Magdalena Thodesen Sande
Bård Langvandslie

VÅR REF.
22/02929-19

DERES REF.
2022/29049

VÅR DATO
14.03.2025

DERES DATO

postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

John Jacobsen
Årosveien 30
4380 HAUGE I DALANE

Sogndalstrand kulturmiljø - Årosveien 30 - Riksantikvarens avgjørelse i klagesak om oppføring av glassrekkverk med spiler i tre

Vi viser til klage 20. oktober 2024. Klagen er oversendt til Riksantikvaren fra Rogaland fylkeskommune 31. oktober 2024.

Det er klaget på avslag 30. september 2024 på søknad om dispensasjon fra fredningen av Sogndalstrand kulturmiljø for oppføring av et glassrekkverk med spiler i tre.

Klagefrist

Det er klaget innenfor klagefristen, og klagen tas til behandling.

Vi har den 2. november 2024 mottatt tilleggsmerknader fra dere til fylkeskommunens oversendelse. Vi vurderer at saken er tilstrekkelig opplyst.

Riksantikvaren har vurdert alle sider av saken og konkluderer med at vi opprettholder vedtaket fra Rogaland fylkeskommune. Klagen tas ikke til følge.

Bakgrunn for saken

Saken har en lengre historikk. Her er en kort oppsummering av saksgangen:

- 2015 – Rekkverk i glass rundt terrasser blir oppført på Årosveien 30.

- 2021 – Rogaland fylkeskommune blir oppmerksomme på ulovlige tiltak i Sogndalstrand.
- 3. januar 2022 – Rogaland fylkeskommune ber alle huseiere i Sogndalstrand om å søke om dispensasjon for allerede utførte tiltak.
- 29. april 2022 – Eierne av Årosveien 30 søker om dispensasjon for oppføring av glassrekkverket.
- 20. juni 2022 – Fylkeskommunen avslår søknad om dispensasjon.
- 27. juni 2022 – Eier klager på vedtaket.
- 6. juli 2022 – Fylkeskommunen opprettholder vedtaket og sender saken til Riksantikvaren.
- 5. oktober 2022 – Riksantikvaren tar ikke klagen til følge og opprettholder fylkeskommunens avslag. Det settes en frist for tilbakeføring til 1. januar 2023.
- 12. oktober 2022 – Eier sender ny søknad om dispensasjon for rekkverk i tre med stolper og topprekke i metall.
- 27. november 2022 – Fylkeskommunen innvilger søknad om dispensasjon for oppføring av rekkverk i tre med vertikale hvitmalte bord. Dispensasjon gis på vilkår om at topprekken skal være i tre.
- 5. desember 2022 - Eier klager på vedtaket.
- 2. februar 2023 – Riksantikvaren omgjør deler av vedtaket og tillater at topprekke i metall kan beholdes. Ny frist for fjerning av glass i rekkverket settes til 31. mars 2023.
- 24. september 2024 – Eier sender ny søknad om oppføring av glassrekkverk med tre horisontale spiler i hvitmalt tre.
- 30. september 2024 – Rogaland fylkeskommune avslår søknaden.
- 20. oktober 2024 – Eier klager på vedtaket.
- 31. oktober 2024 – Fylkeskommunen opprettholder vedtaket og sender saken til Riksantikvaren.

Innholdet i klagen og supplerende opplysninger

I klagen 20. oktober 2024 vises det til følgende:

- Påstanden om at glassene i rekkverket reflekterer sollys på en uheldig måte stemmer ikke.

- Glasset på rekkverket skiller seg ikke fra vanlige vindusglass. For å oppleve gjenskinns fra vanlige glass er det flere forhold som må inntreffe samtidig.
- Det henvises til to eiendommer i nærområdet som har store glassflater og bruk av metall; to nyere eneboliger på nabotomten, og servicebygget på moloen. Disse ligger mer synlige fra sentrale deler av fredningsområdet.
- Den kulturhistoriske verdien av Årosveien 30 er liten og eiendommen ligger tilbaketrukket fra sentrale deler av fredningsområdet.

Klager har 2. november 2024 sendt inn kommentar til fylkeskommunens saksfremstilling i oversendelsen til Riksantikvaren:

- Klager er ikke enig i at trelektene som er montert foran glasset ikke utgjør en visuell endring av betydning. Det vises til at trelektene er montert slik at hverken topp eller bunn av glassflaten er synlig. På grunn av den midterste lekten, får glassflatene en høyde på 31 cm.
- Det vises til at fylkeskommunen påpeker at store glassflater er et fremmedelement i kulturmiljøet og ikke i tråd med fredningens formål, men at de likevel godkjenner store glassflater på servicebygget og store vinduer på nylig oppførte eneboliger.
- Klager ønsker å legge til at glasset i vinduene på nabotomten har en toning som gjør at gjenskinnet blir kraftig forsterket.

Rogaland fylkeskommunes vurdering av klagen

Rogaland fylkeskommune har i brev av 22. oktober 2024 vurdert momentene i klagen. De skriver at fremtreden av glass og utstrakt bruk av metall og glass på andre bygg i nærheten ikke gjør glassrekkverk til en naturlig del av kulturmiljøet.

Videre vises de til at et overordnet trekk i miljøet i Sogndalstrand er trehusbebyggelsen med små vinduer inndelt i flere mindre glassfelt. Gjerdene er hvitmalte stakittgjerder i tre. Det vises til at store glassflater ikke er i tråd med formålet med fredningen.

Fylkeskommunen vurderer at det ikke har kommet inn nye opplysninger i klagen som gjør at de har endret sin oppfatning om at glassrekkverket fremstår som et fremmedelement i fredningsområdet. De konkluderer med at avslagsvedtaket opprettholdes.

Riksantikvarens vurdering

Riksantikvaren skal prøve om fylkeskommunens vedtak er basert på riktig bruk av dispensasjonsbestemmelsen og om saksbehandlingen er korrekt. Vi kan prøve alle sider av saken, jf. forvaltningsloven § 34 andre ledd.

Riksantikvaren har hatt denne saken til behandling to ganger tidligere:

1. Første gang behandlet vi klage på avslag om å oppføre rekkverk i glass med stolper og topprekke i metall. Vi opprettholdt da fylkeskommunens avslagsvedtak (4. februar 2022).
2. Andre gang behandlet vi klage på avslag om å beholde topprekke i metall. Fylkeskommunen hadde godkjent rekkverk i tre med metallstolper (27. november 2022). Vi omgjorde da vedtaket slik at eier kunne beholde topprekke i metall (2. februar 2023).

I Riksantikvarens klagesaksavgjørelse 4. februar 2022, opprettholdt vi fylkeskommunens vedtak om avslag for oppføring av rekkverk i glass. Det var bruken av materialet glass som var hovedbegrunnelsen for fylkeskommunens avslag på dispensasjonssøknaden, og som også Riksantikvaren sluttet seg til i klageavgjørelsen. Glassrekkverket det nå søkes om er i hovedsak likt som det vi behandlet i vedtaket av 4. februar 2022. Det som er nytt i saken nå, er at det er lagt på tre horisontale spiler i hvitmalt tre. Selv om glassflatene med disse endringene blir noe mer oppdelt, står saken etter Riksantikvarens vurdering i nesten samme stilling som da vi behandlet den tidligere. Vi er enige med fylkeskommunen i at rekkverket fortsatt fremstår som et glassrekkverk og at bruken av glass bryter med rådende materialbruk i kulturmiljøet.

I klagen henvises det til andre bygg i nærheten, to eneboliger og servicebygget på moloen, som har utstrakt bruk av glass. Som vi har påpekt i tidligere klagesaksavgjørelser, ligger disse utenfor fredningsområdet, og er ikke underlagt de samme bestemmelsene og føringene som de bygningene som er omfattet av fredningen. Det er derfor ikke relevant å vise til disse.

Vi viser til fylkeskommunens vedtak 27. november 2022 og minner om at dere per dags dato har fått godkjent et rekkverk i hvitmalt tre med vertikale bord festet i to horisontale lekter som monteres på metallstolpene. Riksantikvaren godkjente i vedtak 2. februar 2023 at topprekken kunne være i metall.

Vi kan etter ny gjennomgang av saken og ut ifra nye anførte momenter ikke se at det er grunnlag for å omgjøre fylkeskommunens vedtak av 30. september 2024.

Konklusjon

Riksantikvaren konkluderer med at Rogaland fylkeskommunes vedtak om avslag for oppføring av glassrekkverk med spiler i tre opprettholdes. Klagen tas ikke til følge.

Avgjørelsen er endelig og kan ikke klages på, jf. forvaltningsloven § 28.

Videre oppfølging

Fylkeskommunen ber i sin oversendelse om at Riksantikvaren setter en ny frist på tre måneder for tiltakshaver til å rette opp skadene.

Ettersom det er Rogaland fylkeskommune som skal følge opp brudd på fredningsforskriften, så overlater vi til fylkeskommunen å sette en frist for når tiltakshaver må rette opp allerede utførte tiltak som ikke er gitt dispensasjon.

Vennlig hilsen

Kaare Stang
fung. seksjonssjef
Juridisk seksjon

Martine Magdalena Thodesen Sande
seniorrådgiver

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift

Kopi til: Rogaland fylkeskommune, Postboks 130 sentrum, 4001 STAVANGER